

1.«Руководство по 40 мм подствольному гранатомету ГП-25». МО СССР. Москва 1983, – 80 с.

2.«Оружие современной пехоты» Иллюстрированный справочник. Часть II. С.Л. Федосеев, Москва 2001, – 255 с.

3.«Методика комплексного дослідження вибухових пристроїв, вибухових речовин і слідів вибуху» [Прохоров-Лукив Г.В., Пашенко В.І., Биков В.І. та ін.] – К.: ТОВ «Еліт Прінт», 2011.-216 с.: іл.

4.«Боеприпасы ближнего боя» Учебное пособие. Ч. I. – М.: ЭКЦ МВД России, А.Д. Стецкевич, В.В. Мартынов, Ю.А. Семенов 1998, – 64 с.

5.«Експертний огляд, розрядження, транспортування та знищення вибухових пристроїв і речовин» [Довідково-методичний посібник – К.: УВПД ГШ МВС України, 2009. – 420с. ДСК Прим. № 9 Пашенко В.І., Свистунов О.Я., Хомко Р.Л.].

6.«40 мм подствольний гранатомет ГП-25. Памятка 6Г15 ДЭП. – 25 с.

7.Наказ МВС України від 19.08.2019 № 691, зареєстровано у МЮ України 04.10.2019 за № 1081/34052 Про затвердження Інструкції про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України.

Пістрюга Тимур Валентинович,
голова правління – Виконавчий директор
громадської організації «Асоціація саперів
України»

EXPLOSIVE OBJECTS AS A THREAT TO UKRAINIANS. CURRENT SITUATION ABOUT HUMANITARIAN DEMINING IN UKRAINE

Introduction

In 2014, at the beginning of combat action in the East of Ukraine, the huge problem of contamination by explosive remnants of war (ERW) appeared in the middle of Europe. Unfortunately, every year of war the situation in the Eastern Ukraine is getting worse. Therefore, on 12 November 2018 a national nongovernmental (non-profit) organization «Ukrainian Deminers Association» (hereafter – UDA) was created. The main goal of the UDA is solving problems on Mine Action in Ukraine.

The UDA was created by initiative group of deminers and currently the members of the organization are 169 people from all regions of Ukraine. The UDA is a permanent member of mine action activities (meetings, round tables, conferences, etc.) under international organizations (UNDP, PCU

OSCE etc.) and governmental authorities (Ministry of Defence, State Emergency Service, Ministry for the Reintegration of Temporarily Occupied Territory, etc.). The UDA is listed in the database of the MA organizations of the Geneva International Center for Humanitarian Demining [1]. The members of the UDA are part of various working groups aimed to solve state issues in MA sphere, in particular, lawmaking process.

Main Body

Based on analysis of official reports on situation of mine action in Ukraine the UDA's Expert Board achieved the following outcomes.

1. The latest report Landmine Monitor 2020 indicates that Ukraine ranks the third in the world (after Afghanistan and Mali) in the number of victims of mines and explosives objects and needs immediate response. The continuing high total was influenced by casualties recorded in countries facing armed conflict and large-scale violence, particularly Ukraine [2, c.34-41, c.73]

2. According to report of the Monitoring Mission Unit of UNHR the statistics concerning mine/ERW victims in Ukraine have worsened by 29% compared to 2019. In 2020 the victims of mines and explosive objects were 76 civilians, 17 of whom died (14 men, 2 women, 1 boy) [3].

3. According to UN data, the area size of Government-controlled territory of Donetsk and Lugansk regions that is contaminated with mines and unexploded ordnance is more than 7000 square km. Moreover, another mined territory of the non-Government-controlled territory of Donetsk and Lugansk regions is about 9,000-16,000 square km.

Based on world practice, the «year of the war is ten years of humanitarian demining». Taking into account that the fighting in the eastern part of Ukraine, at the present time, has characteristics of a position war, it is possible to assume that the humanitarian demining of the territory of the Donbas can reach more than 40 years.

It should be noticed, that only a few percent of the Donbas are cleared. The map of sites contaminated with explosive objects in the Donetsk and Luhansk regions and more detailed statistics are on the official website of the Ministry of Defense of Ukraine [4].

4. Despite the fact that on 6 December 2018 the Ukrainian Parliament (Verhovna Rada) adopted the Law on Mine Action in Ukraine, the Law is not implemented so far. The implementation of Mine Action Law would allow to establish the national mine action authority as an administrative body and mine action center as an operational body [4]. As a result, it brings Ukraine to effective execution of humanitarian demining tasks.

5. One of the key issues in the humanitarian demining of the Donetsk and Lugansk regions is that the hostile party is not a signer of the Ottawa Convention [5] and aggressor uses anti-personnel mines actively, which are the greatest threat to the civilian population.

In addition, some particularities of the territory of Donetsk and Lugansk regions that is contaminated with explosive objects are:

- a large number of unexploded ordnance of the canon and jet artillery systems ("GRAD", "URGAN", "SMERCH");
- unexploded artillery shells and mortar mines;
- different various of grenades and grenade launches;
- anti-personnel (in particular, PFM-1, PMN, PMN-2 - prohibited by the Ottawa Convention), anti-tank, anti-vehicle, anti-missile and special mines;
- cluster munitions;
- improvised explosive devices (IED), mine (booby) traps (surprises) (such as MS, ML) installed for non-extermination with various sensitive sensors;
- the latest designs and designs of the regular ammunition of the Russian Army [6].
- mined areas of agricultural fields, forests, infrastructure objects (roads, bridges, overpasses, buildings, etc.) and the coastal zone of the Azov Sea.

6. It should be noted, that the Ukrainian national capacity for humanitarian demining was increased significantly. In particular, Ukrainian deminers gained a knowledge and a huge practice, a valuable experience; humanitarian demining operators became more technical equipped; the first Ukrainian operator – Demining Solutions company appeared.

Yet, the national capacity is not enough for solving mine action problems in Ukraine. Partner countries do not pay enough attention to develop the Ukrainian national capacity; the first of all, for supporting the humanitarian demining procedures.

Moreover, in spite of high statistics of Mine/ERW casualties in Ukraine, there are no using of any remote-controlled mine clearance system, e.g. MV-4, MV-10, Bozena-4, Bozena-5, MineWolf, etc. Involving the above-mentioned machines would increase effectiveness significantly and save lives of deminers [7, 8].

7. Nevertheless, the key point of humanitarian demining issues in Ukraine is lack of financial support by donors.

A total of 43 states and three other areas received \$569.7 million from 31 donors in 2018. A further \$72.9 million, was provided to institutions, NGOs, trust funds, and UN agencies without a designated

recipient state or area. As in previous years, a small number of countries received the majority of funding. The top five recipient states - Iraq, Afghanistan, Syria, Croatia, and Lao PDR – received 55% of all international support in 2018. Iraq received the largest amount of funding (18% of all international support) from the largest number of donors (18) [9, c. 87-96]. Even though Ukraine is one of the five most affected countries, our country received just 11,9 million financial support from donors; yet Ukraine is not included even to top ten recipients.

Furthermore, due to lack of financial resources for humanitarian demining in Ukraine, there are only one Ukrainian operator Demining Solutions (without any donors) and three international NGOs: The Halo Trust, The Danish Refugees Council – Danish Demining Group, Swiss Foundation for Mine Action. That number of humanitarian demining operators is obviously not enough for Ukraine.

Conclusion

Ukraine has been facing a huge problem as a contamination of its territory with mines/ERWs for 7 years of war in the Donbas and the situation becomes worse day by day. Based on the UDA analysis of humanitarian demining problem in Ukraine, key points for solving this issues are:

- comprehensive financial support by international donors and organizations directly for clearance of contaminated areas;
- immediate implementation of Mine Action regulatory framework in Ukraine and establishment of national authorities in this sphere;
- development of Ukrainian capacity for humanitarian demining, in particular Ukrainian operators by close cooperation with country partners.

Список використаних джерел

1. Офіційна сторінка інтернет ресурсу the Geneva International Center for Humanitarian Demining <https://www.gichd.org/en/resources/organisations/>;
2. Landmine Monitor 2020, 22nd annual edition, November 2020, 34-41 pp., 82 p.;
3. Official report of representatives of UNHR Monitoring Mission Unit in Ukraine during Mine Action sub-cluster meeting, Kyiv, 28 January 2021;
4. Закон України «Про протимінну діяльність в Україні», № 2642-VIII, 6 грудня 2018 року;
5. The Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction, Oslo, 18 September 1997;

6. Дерігін Д.В., Пам'ятка-довідник «Небезпека: Міни», м.Київ, ГО «Асоціація саперів України», 54 с.
7. Офіційна сторінка інтернет ресурсу Army Technology <https://www.army-technology.com/projects/bozena-4-mini-mine-clearance-system/>;
8. Multi Mission EOD Robotic System MV-4, MV-10, DOK-ING, 2020;
9. Landmine Monitor 2020, 22nd annual edition, November 2020, 87-96 pp.

Полтавський Андрій Олександрович,
помічник директора Київського науково-
дослідного інституту судових експерти
Міністерства юстиції України

ВИКОРИСТАННЯ МАЛОІНФОРМАТИВНИХ СЛІДІВ РУК В РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

(на конкретному прикладі з практики)

На початку 2000-х років у Вінниці вчинялися злочини, пов'язані із застосуванням вибухових пристроїв в маршрутних таксі, які (злочини) носили серійний характер та під час яких постраждало 44 людини, семеро отримали інвалідність, двоє загинуло [1]. Забігаючи наперед, зазначимо, що вони (злочини) на сьогодні так не розкриті. При цьому, заслуговує на увагу певний позитивний досвід, отриманий під час техніко-криміналістичного забезпечення розкриття зазначених злочинів.

Так, під час огляду місця вчинення чергового вибуху було вилучено залишки вибухового пристрою, серед яких, у тому числі, знаходилися обривки полімерної ізоляційної стрічки синього кольору, якою (стрічкою) скріплялися між собою елементи вибухового пристрою. Після належного фіксування, вилучення, пакування зазначені об'єкти, поряд з іншими, було доставлено до експертного підрозділу (лабораторії).

Під час дослідження одного із обривків ізоляційної стрічки в лабораторних умовах методом візуального дослідження із використанням збільшувачих оптичних приладів (луп до 10[×]) під різними кутами до природнього та штучних джерел освітлення на її (стрічці) внутрішній клейкій поверхні були виявлені непофарбовані сліди рук, що утворилися під час захвату стрічки надавлюванням, скоріш за все, двома різними нігтьовими фалангами правої руки. Складність їх (слідів рук) дослідження полягала в тому, що при гарній